

บทคัดย่อ

การศึกษาทางเดียวระนาดทุ้มเพลงจีนขิมใหญ่ 2 ชั้น ของครูบุญยงค์ เกตุคง มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาและค้นคว้าเกี่ยวกับประวัติเพลง ประวัติผู้ประพันธ์ทางเดียว โครงสร้างของทำนองหลัก และทางเดียวเพลงจีนขิมใหญ่ 2 ชั้น โดยวิเคราะห์ข้อเปรียบเทียบระหว่างทำนองหลักและทางเดียว และกลวิธีในการบรรเลง โดยยึดรูปแบบของการถ่ายทอดจากครูในสมัยโบราณมาจนถึงปัจจุบัน

เพลงจีนขิมใหญ่มีอัตราจังหวะ 2 ชั้น หน้าทับที่ใช้เป็นหน้าทับสองไม้ มี 5 ท่อนเป็น เพลงสำนวนจีน มีท่วงทำนองไพเราะและได้รับความนิยมแพร่หลายมาก ในสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้มีการนำเอาเพลงจีนขิมใหญ่ 2 ชั้นมาแต่งขยายเป็น 3 ชั้น ต่อมา หลวงประดิษฐไพเราะ (ศร ศิลปบรรเลง) ได้ตัดลงเป็นชั้นเดียวจนครบเป็นเพลงเถา ครูบุญยงค์ เกตุคง ได้ประพันธ์ทางเดียวระนาดทุ้มเพลงจีนขิมใหญ่ 2 ชั้นขึ้น นับว่าเป็นทางเดียวที่มีกลวิธีในการบรรเลงที่พิสดาร มีความไพเราะ สนุกสนาน และมีความยากในการบรรเลง ซึ่งเป็นทางเดียว แนวทางใหม่ที่ผสมผสานกับทางโบราณที่มีการใช้สำนวนกลอนที่สอดแทรกสำเนียงจีนที่ทำให้ ผู้ฟังมีความรู้สึกว่าเป็นสำเนียงจีนได้อย่างชัดเจน จึงทำให้ทางเดียวระนาดทุ้มเพลงจีนขิมใหญ่ 2 ชั้น ของครูบุญยงค์ เกตุคง เป็นที่นิยมกันอย่างแพร่หลาย ทั้งนี้คณะผู้ศึกษาจึงได้ทำการวิเคราะห์ เปรียบเทียบทางเดียวระนาดทุ้มเพลงจีนขิมใหญ่ 2 ชั้นของครูบุญยงค์ เกตุคง โดยการเปรียบเทียบ ระหว่างทำนองหลักกับทางเดียวว่าแต่ละประโยคมีความแตกต่างกันอย่างไร มีกลวิธีในการบรรเลง เป็นอย่างไร และทำไมถึงมีผู้นิยมนำเพลงจีนขิมใหญ่ทางครูบุญยงค์มาบรรเลงกันอย่างแพร่หลายใน ปัจจุบัน

จากการศึกษาคณะผู้ศึกษาพบว่าครูบุญยงค์ เกตุคง มีผลงานทางด้านดุริยางคศิลป์ไทย มากมายทั้งการประพันธ์เพลง การบรรเลง ก็ล้วนเป็นเลิศทั้งสิ้น ซึ่งบางครั้งแบบแผนที่ผู้ประพันธ์ ทางอาจะมีการเปลี่ยนแปลงได้บ้างในบางวรรคซึ่งขึ้นอยู่กับไหวพริบปฏิภาณของผู้ประพันธ์ คณะผู้ศึกษาจึงได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูล การสัมภาษณ์ การฝึกปฏิบัติ และหนังสือต่างๆ ที่ เกี่ยวข้องเพื่อเปรียบเทียบทำนองหลักกับทางเดียวให้สมบูรณ์มากที่สุด และจึงควรค่าแก่การอนุรักษ์ เดี่ยวระนาดทุ้มเพลงจีนขิมใหญ่ 2 ชั้นทางครูบุญยงค์ เกตุคง ไว้ซึ่งศิลปวัฒนธรรมของผืนแผ่นดิน ไทยสืบไป